

Position Paper SBF¹ –Rondetafelgesprek UBO-register, 22-05-2019

Den Haag, 20-05-2019

De vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer organiseert op 22 mei 2019 een rondetafelgesprek met als onderwerp 'UBO register'. Dit document is het position paper dat SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie) inbrengt in het kader van dit rondetafelgesprek.

Achtergrond

Op 3 april 2019 heeft de minister van Financiën het voorliggende wetsvoorstel 'Implementatiewet Registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten'² naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van de verplichting tot het bijhouden en centraal registeren van informatie over de uiteindelijk belanghebbende (in het Engels «ultimate beneficial owner», afgekort UBO) van in Nederland opgerichte vennootschappen en andere juridische entiteiten. Wanneer dit wetsvoorstel in de huidige vorm wordt aangenomen, worden Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI's) verplicht om een UBO aan te wijzen, die in het ubo-register wordt opgenomen.

¹ SBF (Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie) www.sbf.nl is een platform dat de gemeenschappelijke belangen behartigt van vier zelfstandige brancheorganisaties:

- **Goede Doelen Nederland**, Brancheorganisatie van goede doelen www.goededoelennederland.nl
- **FIN - Vereniging van Fondsen in Nederland**, Brancheorganisatie voor vermogensfondsen www.verenigingvanfondsen.nl
- **Nederland Filantropieland**, Brancheorganisatie voor fondsenwervende instellingen en professionals www.nfl.nl
- **CIO - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken**, Samenwerkingsverband van 28 christelijke kerken en 2 Joodse gemeenschappen www.cioweb.nl

² Kamerstukdossier 35 179.

Standpunt van SBF³

Het is inhoudelijk en principieel onjuist om ANBI's te verplichten een 'uiteindelijk begunstigde eigenaar' (de letterlijke vertaling van UBO) aan te wijzen. De enige begunstigde van een ANBI is het algemeen nuttige doel. Het is een ANBI zelfs wettelijk verboden om individuele bestuurders of medewerkers als begunstigden te hebben, ook bij de ontmanteling van de instelling.

Het inschrijven van UBO's bij ANBI's geeft daarom onjuiste informatie en dat schaadt de betrouwbaarheid van het beoogde register. Dit is onjuiste informatie en schadelijk voor de betrokken personen, die ten onrechte als eigenaar of als begunstigde van aanzienlijke vermogens worden geafficheerd. Dat heeft negatieve consequenties voor de persoonlijke levenssfeer van huidige bestuurders van ANBI's en bij het uitoefenen van hun functie. Bovendien zal het potentiële bestuurders weerhouden van het aannemen van functies bij ANBI's.⁴

ANBI's zouden daarom moeten worden vrijgesteld van de UBO-registratieplicht in het Handelsregister. Minister Hoekstra stelt echter in de memorie van toelichting dat de Europese richtlijn geen ruimte biedt om een onderscheid te maken tussen het wel of niet beogen van algemeen nut:

'In het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 is voor verschillende typen vennootschappen en juridische entiteiten bepaald wie dient te worden beschouwd als uiteindelijk belanghebbende van die vennootschap of juridische entiteit. Voor zover anbi's tot die vennootschappen of andere juridische entiteiten behoren, vallen zij ook onder de registratieverplichting in het kader van het UBO-register. Indien een anbi als stichting of als vereniging opereert, dient die anbi dus haar uiteindelijk belanghebbende(n) op te geven', aldus minister Hoekstra.

³ Voor het CIO geldt dat zij kan instemmen met het voorstel om van kerkgenootschappen, zoals verwoord in het voorgestelde artikel 15a lid 1, geen UBO te registreren om redenen als vermeld in de memorie van toelichting: registratie van een UBO van een kerkgenootschap zou een indirecte registratie van de religie van die natuurlijke persoon betekenen. In deze notitie wordt het standpunt verwoord van de overige 3 in SBF participerende brancheorganisaties

⁴ Voor een nadere uitwerking van deze argumenten, zie de bijlage.

Ons voorstel

UBO-registratie zal volgens de 'Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden' in Nederland in het Handelsregister plaatsvinden. Alle ANBI's zijn momenteel al mét hun bestuursleden en statutaire doelstelling in het Handelsregister geregistreerd. Immers, ANBI's hebben geen eigenaars of begunstigen, maar bestuurders die binnen de statutaire doelstellingen de maatschappelijke missie uitvoeren ten bate van het algemeen belang. De echt ter zake doende informatie over ANBI's is dus al openbaar toegankelijk.

Als er toch ook voor ANBI's in het Handelsregister een of meerdere personen als UBO moeten worden opgenomen, dan stellen wij voor om expliciet aan te geven dat er bij deze categorie instellingen sprake is van een 'onechte UBO' ten behoeve van het register. Vervolgens moet er worden verwezen naar de al aanwezige echte essentiële informatie over de statutaire doelbesteding en de samenstelling van het bestuur.

Met dit voorstel wordt de UBO-registratie in het Handelsregister op een wijze ingericht die minimale schade doet aan de positie van ANBI's en de daarbij betrokken personen en treedt er evenmin vervuiling van het register op door onjuiste informatie.

Het SBF-voorstel geeft invulling aan de motie-Schouten⁵ waarin de minister wordt opgeroepen aan te geven hoe rekening gehouden wordt met 'de bijzondere positie van ANBI's'.

⁵ De Motie Schouten is ingediend in het VSO over een brief over de contouren van het UBO-register. De minister van Financiën heeft de motie overgenomen (31 477 nr. 10).

Bijlage

Argumenten waarom een ANBI geen UBO kan en mag hebben ⁶

1. Het is inhoudelijk onjuist om ANBI's te verplichten een UBO of 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren in het Handelsregister. De essentie van een organisatie die de ANBI-status heeft verkregen is dat de 'uiteindelijk belanghebbende' het algemeen nuttige doel is waarvoor de ANBI-status is afgegeven. Dit kan uit de aard van de zaak bij ANBI's nooit een natuurlijke persoon zijn. De eisen voor deze status zijn helder en laten geen ruimte voor misverstanden op dit punt. Daarnaast is het een ANBI wettelijk verboden om een persoon werkzaam te hebben die bij ontmanteling gerechtigd zal zijn op het vermogen van de instelling.
2. Het verplicht te doen publiceren van gegevens over de 'uiteindelijk belanghebbende' van een ANBI kan op onjuiste wijze de privacy van betrokkenen aantasten. Hoewel bestuurders van ANBI's geen recht mogen hebben op het vermogen van de instelling staan zij wel als zodanig geregistreerd. Er ontstaat zo dus door deze wet doelbewust onjuiste informatie over personen.
3. ANBI's de verplichting opleggen een 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren, beïnvloedt de beeldvorming en het functioneren van de filantropische sector negatief. De neiging om bij te dragen aan de sector zal afnemen. Minder mensen zullen zich bestuurlijk voor ANBI's willen inzetten.
4. ANBI's de verplichting opleggen een 'uiteindelijk belanghebbende' aan te wijzen en te registreren in het Handelsregister leidt tot onnodige verzwaring van de administratieve lastendruk. Uit recente evaluaties blijkt dat met name kleinere ANBI's – en dat zijn er veel – thans al grote moeite hebben met de administratieve lastendruk. De hier gewenste registratieplicht is een onnodige verzwaring.

⁶ Zie tevens *SBF Inbreng Verslag Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn Tweede Kamer, Den Haag, 15-11-2017*.